

Autorzy

WALDEMAR CZACHUR – prof. dr hab., pracuje w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, językoznawca, germanista, niemcoznawca, prowadzi badania w obszarze lingwistyki tekstu, lingwistyki dyskursu, porównawczych analiz dyskursu, pamięćoznawstwa lingwistycznego oraz historii dialogu polsko-niemieckiego. W ostatnich latach opublikował monografię: *Lingwistyka dyskursu jako integrujący program badawczy* (2020) oraz „*Nigdy więcej wojny!*”. *1 września w kulturze pamięci Polski i Niemiec w latach 1945–1989* (2022) [współpraca Peter Oliver Loew].

ANNA DAMIĘCKA-WÓJCIK – germanistka, doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, adiunkt w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, stypendystka attache kulturalnego ambasady RFN i laureatka nagrody dla młodych badaczy w ramach Humboldt-Kolleg. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zależności między pamięcią, tożsamością i narracją. W rozprawie doktorskiej zajmowała się złożonymi obrazami narodowymi (Nationenbilder). Jej projekt habilitacyjny dotyczy fenomenu „poniemieckiego” w pamięci kulturowej regionu.

ANNA GÓRAJEK – dr hab., prof. ucz., nauczyciel akademicki w Zakładzie Studiów nad Krajami Niemieckiego Obszaru Językowego w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2020 roku Dyrektor IG UW. Zainteresowania badawcze: polsko-niemieckie związki w literaturze, polityce i kulturze; kultura pamięci; zagadnienia różnic kulturowych. Autorka licznych publikacji naukowych w tych dziedzinach, m.in. *Wydarzenia społeczno-polityczne w Polsce w niemieckiej literaturze i publicystyce lat osiemdziesiątych (1980-1989)*, Wrocław 2006, *Kolaż z przeszłością w tle: Kto, dokąd i dlaczego? Niemcy w podróży po Polsce 1990-2015*, Warszawa 2016.

ANNA JORROCH – absolwentka Instytutu Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. W swojej pracy badawczej skupia się na języku i kulturze niemieckiej na terenach pogranicza, a także na zjawiskach kontaktu językowego. Otrzymała stypendium badawcze w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, w ramach którego analizowała zjawiska kontaktu językowego na

historycznym polsko-niemieckim pograniczu w regionie Lubuskim. Wzięła także udział w projekcie badawczym nad dziedzictwem językowym Rzeczypospolitej Polskiej www.inne-jezyki.amu.edu.pl przy Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracuje jako adiunkt w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, jest także członkiem zespołu badawczego projektu Beethoven 2 „Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych” przy Instytucie Slawistyki PAN we współpracy z badaczkami z Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz z Instytutu Slawistyki Uniwersytetu w Ratyzbonie. Jest autorką artykułów na temat zjawiska kontaktu językowego oraz kulturowego w społeczności Mazur. Jej praca doktorska, która stanowi analizę niemczyzny trójjęzycznych staroobrzedowców na Mazurach, została opublikowana w 2015 roku.

ANDREAS F. KELLETAT – ur. w 1954 roku w Hamburgu. W 1975 przebywał w Warszawie (por. opowiadanie *Warszawska jesień*, 2016). Następnie odmówił służby wojskowej i odrabiał ją, pracując przez półtora roku jako pielęgniarz w szpitalu psychiatrycznym. Obronił pracę doktorską pt. *Herder i literatura światowa. Historia tłumaczenia w XVIII wieku*. W latach 1979-1986 podróżował do Finlandii, gdzie współpracował z Manfredem Peterem Heinem przy publikacjach, takich jak rocznik *Trajekt* –gdzie publikowano artykuły na temat literatury estońskiej, łotewskiej i litewskiej. Od 1984 pracuje najpierw jako lektor języka niemieckiego, a następnie profesor na Uniwersytecie Vaasa (Finlandia). W 1993 roku wrócił do Niemiec. Jako kierownik specjalizacji *Germanistyka międzynarodowa* na Uniwersytecie w Moguncji (oddział w Germersheim) był odpowiedzialny za kształcenie tłumaczy. Jest promotorem około 1000 prac dyplomowych w dziedzinie języko-, literaturo- i kulturoznawczej, których autorami są studenci z całego świata. W badaniach i nauczaniu koncentruje się na następujących tematach: historia przekładu, literatura i kultura niemiecka w kontekście międzynarodowym, literatura emigracyjna, stosunki kulturowe Niemiec i Europy Północno-Wschodniej, analiza i interpretacja liryki hermetycznej. Kelletat jest inicjatorem i współwydawcą cyfrowego leksykonu tłumaczy *uelex.de* (niem. *Germersheimer Übersetzerlexikon*). Publikuje także teksty literackie, ostatnio w 2022 powieść *Von Christus zu Hitler. Eine Jugend in Ostpreußen*. Jest członkiem zarządu Międzynarodowego Towarzystwa Johanna Bobrowskiego.

KAROLINA KUSZYK – germanistka i polonistka, absolwentka Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych na Uniwersytecie Warszawskim, tłumaczka literatury niemieckiej, trenerka kompetencji interkulturowych,

publikowała w „Małym Formacie”, kwartalniku literackim „Wyspa”, „Die Zeit”, „Tagesspiegel Berlin”, autorka wydanej w 2019 roku książki *Poniemieckie*.

ANNA MATYSIAK – dr nauk humanistycznych, autorka książki o poezji Erwina Kruka, napisała rozprawę doktorską pt. *Schematy inicjacyjne w twórczości Ernsta Wiecherta, Johanna Bobrowskiego i Erwina Kruka*. Pracowała jako adiunkt na Wydziale Teatru Tańca Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie. Prowadzi własne wydawnictwo. Autorka książek poetyckich, zajmuje się fotografią artystyczną.

MARTIN MAURACH – w 1995 roku obronił pracę doktorską w zakresie literatury niemieckiej, pięć lat później habilitował się. Od 2020 roku wykładowca DAAD Uniwersytetu Śląskiego w Opawie. W latach 2004-2010 był pracownikiem naukowym w Muzeum Kleista. Od 2021 roku jest wykładowcą DAAD w Uniwersytecie w Czeskich Budziejowicach, a od 2010 pracuje jako samodzielny wykładowca (Privatdozent) w Uniwersytecie w Kassel. Autor publikacji m.in. na temat literatury współczesnej, twórczości Heinricha von Kleista i literatury niemieckiej XVIII wieku.

EDUARD R. MÜLLER – urodził się w 1953 roku w Zurychu (Szwajcaria), studiował historię sztuki i literaturę niemiecką na Uniwersytecie w Zurychu oraz na Freie Universität w Berlinie. Pracował w Szwajcarii jako konserwator zabytków w kilku kantonach oraz jako członek Konfederacyjnej Komisji Ochrony Zabytków i Konfederacyjnej Komisji Ochrony Przyrody i Ochrony Ojczyzny, a także jako prezes ICOMOS Szwajcaria zajmował się kwestiami ochrony zabytków i ochrony historycznego krajobrazu lokalnego. Wykłada także „Praktyczną opiekę nad zabytkami” w Berner Fachhochschule. Po przejściu na emeryturę zajmował się poezją niemiecką XX wieku, a w 2018 roku uzyskał stopień doktora na Uniwersytecie Poczdamskim rozprawą pt. *Sztuka i architektura w liryce Johanna Bobrowskiego*. W trakcie studiów nad wierszem *Bericht* Johanna Bobrowskiego badał fotografie Wehrmachtu z przesłuchań polsko-żydowskiej bojowniczkii o nazwisku Bajla Gelblung z czasu II wojny światowej w Brześciu Litewskim.

KATARZYNA SOBOLEWSKA – dr hab., profesor w Pracowni Dialektologii Polskiej Instytutu Języka Polskiego PAN, redaktorka naukowa *Słownika gwar Ostródzkiego, Warmii i Mazur*. Autorka licznych opracowań leksykograficznych i dialektologicznych, współorganizatorka projektu „Dialog pokoleń”, prezeska Stowarzyszenia im. Stefana Żeromskiego. Badaczka przejawów pamięci zbiorowej Mazurów i Warmiaków.

LESZEK SZARUGA – ur. 1946, profesor, wykładowca w Katedrze Studiów Interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Autor licznych książek literaturoznawczych i z dziedziny historii społecznej, ostatnio *Przetwarzanie Międzymorza* (2016), *Deutsche vita. Zarys literatury niemieckiej do końca wojny trzydziestoletniej* (2020), *Ukraiński kalejdoskop* (2022). Krytyk literacki, tłumacz, prozaik i poeta. W latach 70. i 80. był redaktorem pism drugiego obiegu, w latach 1979-1989 współpracował z sekcją polską Radia Wolna Europa, od 1979 roku z paryską „Kulturą”, Pod koniec istnienia pisma był w nim szefem działu poezji. W Berlinie Zachodnim współpracował z sekcjami polskimi BBC oraz Deutsche Welle oraz czasopismami emigracyjnymi. Laureat Nagrody Kościelskich (1986) oraz nagrody literackiej „Kultury” (1999).

MARTA WÓJCICKA – dr hab. prof. UMCS – Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, językoznawczyni, zainteresowania badawcze: lingwistyka dyskursu, tekstu i obrazu, mediolingwistyka oraz pamięcioznawstwo lingwistyczne. Autorka m.in. monografii: *Pamięć zbiorowa a tekst ustny* (2014), *Mem internetowy jako multimodalny gatunek pamięci zbiorowej* (2019).

RAFAŁ ŻYTYNIEC – doktor nauk humanistycznych jest dyrektorem Muzeum Historycznego w Ełku. Jego zainteresowania badawcze to historia Prus Wschodnich, polsko-niemieckie stosunki kulturalne w przeszłości i obecnie, porównawcze aspekty niemieckiej i polskiej kultury pamięci oraz II wojna światowa w pamięci kulturowej Polaków i Niemców.